

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА ФИЛОСОФИЯ, НАУКА И ИЗКУСТВО“ — списание за религия, философия, наука и изкуство

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички абснати църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица и др. за година 130 лева (платими на два пжти); за 6 месеца 80 лева (платими на единъ пжтъ); за 3 месеца 50 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата)—250 лева. III. Само „Църковенъ вестникъ“—100 лв. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко, което се отнася до „Църковенъ вестникъ“ и притурката, да се адресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомъстите се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатите да се изпращатъ на последнитъ страници. Плащане: 10 лева за първите, 5 лева за дата, 5 лева за подписание и за анализа дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ редакцията; частни обявления се приематъ и чрез посредничеството на редакцията — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

2791 ТУКЪ, ПЛ. СВ. НЕДЕЛЯ БОГОСЛ. Ф-ТЕТЪ, ЦАР.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Въ заветитъ на Екзарха.—† Софийский Стефанъ.
2. Жетва и жетвари. — Архим. Николай.
3. Иде новъ день. — Н.
4. Обединенъ народъ, обединени народни сили. — Н. Хр. Петлешковъ.
5. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
6. Художественъ отдѣлъ. — Скрытитъ светини (продължение). — Иорд. п. Илиевъ.
7. Бележки и отзиви.
8. Изъ печата.
9. Писма и дописки.
10. Официаленъ отдѣлъ.
11. Седмиченъ прегледъ на събитията.
12. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ. II. Въ чужбина.
13. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

Въ заветитъ на Екзарха.

Двадесетъ и шесть години изминаха отъ печална и сждбоносенъ день, въ който тежкиятъ тътнежъ отъ голъмитъ камбани на „Александъръ Невски“ разтърси небеснитъ простори надъ престолния градъ на България, съ потресната вестъ — Негово Блаженство Екзархъ Иосифъ предаде Богу духъ!

Единъ отъ най-бележититъ творци и зидари на българската църковно-народна сграда бѣ склопилъ очи, безъ да види довършена тая сграда, за издигането на която бѣ посветилъ цѣлия свой животъ. Но колкото и усилни да бѣха днитъ и дѣлгитъ безсънни нощи на бележития покойникъ, толко ва по-величествено се издига дѣлото, на което той остана вѣренъ до последния си дѣхъ.

Духовната легислатура, презъ цѣли тринадесетъ столѣтия на български църковенъ, националенъ и държавенъ животъ, успѣ да излчи нѣколко десетици лжчезарни имена, които изпълватъ златнитъ страници въ историята на България. Въ трансцендентна перспектива, тѣзи имена постепен-

но губятъ реалнитъ си очертания и, понесени отъ крилетъ на легендата, днесъ вече плуватъ въ епичнитъ борби на българския националенъ митъ. Но между прекраснитъ образи на този църковно-културенъ и национално-държавенъ митъ на класическа, срѣдновѣковна и възрожденска България, се налага едно име и се откроява въ свръхчовѣшки размѣри цѣлостната личностъ на единъ вдъхновенъ архипастиръ и народенъ вождъ — Негово Блаженство Екзархъ Иосифъ.

Тепърва историческитъ лѣтописци и хората на науката и изкуството ще изследватъ, или ще черпятъ вдъхновение отъ личността и дѣлото на този националенъ стълбъ и двигателъ на културния ни подемъ презъ цѣлата следосвободителна епоха. Динамиченъ духъ, той слага печата на своя гений не само върху църковно-обществения животъ на току-що освободеното му отечество. Неговото благотворно влияние се разпростира съ авторитарна сила и въздействие върху всички градивни отрасли отъ живота на младата българска държава.

Далечъ отъ всѣки опитъ да дадемъ една щогоде представа за тази подчертана, въ животъ и дѣло, личностъ, нека припомнимъ въ бѣгли черти образа на безсмъртния великъ Старецъ.

Съ воля, излѣна въ стоманени форми; съ похватностъ и прозорливостъ, пронизващи тежкитъ оловени завеси на известна църковна и политическа констелация по времето на неговия животъ и дейностъ; съ мирогледъ, срѣдъ който е издълбанъ въ огромни размѣри изтерзаниятъ образъ на родината му; естетъ и писателъ съ изисканъ творчески размахъ, изпѣстренъ съ гѣвкава и сочна отъкъмъ идеи мисълъ; мистикъ и вѣрваща личностъ съ живъ култъ къмъ божествената християнска етика; обладаващъ една огромна отзивчива душа, която различава очарованието на чудно нравствено спокойствие, и на края едно сърдце, готово да обсеби страданията на всички — ето въ най-бѣгли черти безсмъртниятъ образъ на Екзархъ Иосифа.

Наистина, четвъртъ столѣтие е кжсо разстояние, за да видимъ Екзарха въ пълна историческа перспектива. Още повече, когато се отнася до неестественитъ размѣри на единъ духовенъ титанъ.

Половинъ столѣтие този изключителенъ Архипастиръ води съ воля и мъдростъ своя народъ къмъ Ханаанъ на неговитъ най-смѣли национални възжеления. Пилонитъ, които Екзархътъ забиваше

като неотмъними ръководни начала и указатели по линията на нашата църковна и национална политическа насока и дейност, разволят на събитията по-късно ги утвърди като фарове на политическа мъдрост, такт и далновидност.

Пламененъ родолюбецъ, този синъ на Балкана живѣ въ една епоха на интензивенъ идеенъ и мораленъ подъемъ — епохата на Възраждането, органически свързана съ тая на революционното освободително движение. Малко по-късно, изправенъ върху прага на идващата на смѣна епоха на народническитѣ и социални увлѣчения отъ 90-тѣхъ години, Екзархътъ, самъ философъ и романтикъ, възстава срещу атеизма и nihilистичното недомислие на революционния романтизъмъ. И съ право той посочи на историята. Героичниятъ периодъ на революционната романтика имаше своя великъ претеча въ лицето на народната Църква. Това е мрътвиятъ езикъ на фактитѣ и на историческата хроника. Духовната мощъ на Възраждането, чрезъ свещената саможертва, на неговитѣ творци—духовниците, твърдѣше Екзархътъ, разора и засѣ националната нива, изъ която, едва по-късно, зазвънѣ металическиятъ сърпъ на революцията, за да ни изправи предъ историческото усилие, изразено въ Априлското възстание, въ което подвизитѣ на духовници и миряни предъ олтара на родината се изравняватъ.

Платила извънреденъ данъкъ на революционната стихия и на народническия подъемъ, Църквата хармонизира етиката на вѣрата съ революционнитѣ освободителни борби на своя народъ. Изпило кървата чаша на мъченичеството, духовенството поднесе златния потиръ съ свободата до изсъхналитѣ устни на народа и го напои. Чрезъ това напояване, народъ и Църква добиха пълна тождественост, родена въ подвизи и жертви. Но когато, следъ освобождението, практиката на революцията рискуваше да се изроди въ пакостна професия, идваща въ диаметраленъ разрѣзъ съ добре разбранитѣ интереси на нацията, това принуди народната Църква въ лицето на своя върховенъ вождъ — Екзарха, да нададе тревожния и императивенъ викъ — „стига!“

За мнозина доктрината на въоръженото проникване въ поробена Македония и Тракия е спасителна. Подъ хипноза на форсираното родолюбие и въ своята патриотична екзалтация, мнозина виждаха въ революционната акция близкитѣ часове на македонската и тракийска свобода. Но тѣ пропушаха да видятъ промѣнената международна постановка и настрѣхналитѣ мародерски инстинкти на малки и голѣми народи. Тѣхнитѣ подстѣпи Екзархътъ искаше да отстрани, замѣняйки оржжията на революцията съ тѣзи на еволюцията, на мирното духовно пробуждане и овладѣване на поробенитѣ български земи. И вмѣсто четитѣ, предизвикващи потери, кръвь и насилия, Екзархътъ искаше мирнитѣ завоевания на учителя и свещеника отъ града до последната планинска колиба. Историята на църковно-училищнитѣ общини въ Македония и Тракия е история на подвига и гения, които извикаха на животъ Екзархията по пѣтя на еволюцията.

Революционниятъ начинъ на действие, обаче, надделъ надъ държавническия разумъ и България бѣ тласната по наклонената плоскостъ на политическото бедствие, което нанесе смъртенъ ударъ върху спасителната доктрина на Екзарха. И се низаха едно отъ друго по-тревожни събития, които рискуваха да затриятъ свободното отечество

отъ картата на Европа. Жестоко потиснатъ отъ нещастната участъ на своя вѣрващъ и храбъръ народъ, Екзархътъ, кога съ желѣзна енергия, кога съ мъдростъ и търпение, отклоняваше горчивата чаша отъ устнитѣ му и притяжаваше силата на вражескитѣ удари. Но несломимиятъ първенецъ на народната Църква е потресенъ отъ гибелния развой на събитията. Кръвь, вмѣсто сълзи, изтискватъ вече очитѣ му, и великото страдание рѣзко поражва духовния титанъ на България, разбива здравето на този коравъ българинъ и го поваля невъзвратимо. Унизена и разпокъсана, България отново бѣ хвърлена въ разгромъ. Екзархътъ, който обичаше отечеството повече отъ себе си, не можеше да не сподѣли сѣдбата му. Но ако народитѣ винаги намиратъ обновителни енергии, които го изправятъ отново на крака, съ отдѣлния човѣкъ това не е така. И преди България да бжде надвесена за втори пѣтъ надъ пропасть, Провидението спести на българския Екзархъ страданията отъ втората национална катастрофа. Онова, което бѣ вече преживѣлъ, бѣше достатъчно, за да го отнесе въ гроба.

Ала всичко, което последва, още веднажъ подтвърди далновидността на мъдрия Архипастиръ. Пророчески прозрѣлъ националната ни сѣдба и кръстното разпятие на България, той още веднажъ сега за сетенъ пѣтъ отправи своя отечески и архипастирски молитвенъ призивъ къмъ българския народъ, именно, *да дири само подъ хоругвитѣ на свѣтлото Православие и въ лжчитѣ на културната си мощъ свещеното право на националното си обединение*. Презъ призмата на този заветъ, той бѣ видѣлъ осъществени националнитѣ ни идеали, а България въ сиянието на своето духовно величие, да се издига неударжимо нагоре, като първенецъ срѣдъ народитѣ на великото славянско семейство.

Заобиколили тѣзи завети, нѣколко поколѣния, гибелно повлияни следъ драматични и безплодни усилия, платиха изобилна кървава данъ на своитѣ увлѣчения. Да почерпимъ поука отъ миналото и отъ сторенитѣ грѣшки, това е нашиятъ дългъ.

Да разчетемъ заветитѣ на Екзарха и нагледимъ нашата съвременностъ съ тѣхъ, това е изразъ на волята ни да живѣемъ.

Да възпитаваме грядущитѣ поколѣния въ тѣзи свещени завети, това е най-възвишения стремежъ да преждемъ въ национално величие и духовна слава.

Прочее, въ спонтанната скръбъ на цѣлъ народъ, който преди двадесетъ и шестъ години тръгна следъ катафалката на именития си вождъ съ наведени глави, този народъ знаеше, че следва символа на националнитѣ си идеали. Поробенитѣ българи отъ Македония и Тракия, прекланяйки се предъ свѣтлата паметъ на Екзарха, изпратиха блестящия изразъ на своята мъжа, изразена въ единъ трогателенъ некрологъ, който въплощаваше незиблената имъ тревога отъ тая смъртъ, слагайки върху скромния ковчегъ неповѣхавшитѣ цвѣта на вѣчната признателностъ. Тоя некрологъ начеваше съ думитѣ :

„Предъ Онзи, който бѣше всичката ни надежда, опора и идеалъ, ние поднасяме последно прости!“

Цвѣта на скръбъ и признание на великото дѣло и неповторимитѣ заслуги на приснопаметния Екзархъ Иосифъ донасяха отъ всжде. Отъ

всички градове, села и планински колиби на свободното отечество и на поробена тогава Македония и Тракия отекна болезненият стонъ:

„О, великий Архипастирю на всебългарската църква, приеми нашето последно прощане! Твоето паство вѣчно ще живѣе съ твоитѣ завети и твоитѣ идеали! Твоятъ духъ никога не ще изчезне всрѣдъ насъ! И ние ще се боримъ съ последнитѣ си сили, до като напълно достигнемъ идеалитѣ на цѣлия ти животъ!“

Наистина, и въ Македония и въ Тракия останаха вѣрни на тѣзи завети и идеали на Екзарха, въ които трептѣше искрата на вѣрата, искра, която днесъ разгаря въ буйнитѣ пламъци озарилата ни свобода.

Да пребъже въ вѣковетѣ като ржководна звезда въ небосвода на освободената родина свѣтлата паметъ на Екзархъ Иосифа, увѣнчанъ съ всенародната признателностъ, ликуващъ въ небеснитѣ селения ведно съ цѣлокупния си народъ, вече обединенъ въ свещено единство отъ Дунавъ до Егея, отъ Охридъ и снѣжнитѣ върхове на Шаръ до навѣсенитѣ вълни на Черно море.

Жетва и жетвари.

(Къмъ нашитѣ духовни възпитаници).

Изкласилитѣ ниви сж вече готови за жетва. Следъ нѣколко дни и жетвата ще бжде въ своя разгаръ. Ще плъзнатъ жетвари и жетварки изъ жлѣталитѣ се ниви, ще въртятъ сърпове, ще повалятъ натежалитѣ „златни“ класове, ще свързватъ ржкоикитѣ на снопове и . . . ще пльятъ.

Защо ли земеделецтѣ най-много пѣе по време на жетва? Отъ где ли произтича неговата радостъ? Защо ли тѣкмо жетвата, която е въ най-енонитѣ дни, кара жетваритѣ да не знаятъ почивка и, въпрѣки това, да не усѣщатъ умора? — Не затуй ли, че тя (особено благодатната жетва!) е награда за неговия трудъ — оранъ и сѣитба? Не отъ това ли, че тя е очаквана съ толкова много надежди — да прати Богъ раненъ и късенъ благодатенъ дъждъ (Иак. 5, 7), да запази скласилитѣ ниви отъ градушка и бедствия?

Жетвата въ полето ни напомня за друга една жетва, която става по сжщото това време въ духовния нашъ животъ. Всѣка година, по време на жетва, отъ нашитѣ училища излизатъ нови жетвари за духовната наша нива. Получавайки свидетелство за зрѣлостъ, тѣ се залавятъ за сърпа на общественото служение, нареждатъ се въ редицата на другитѣ жетвари.

Тия дни и нашитѣ духовни училища — дветѣ Семинарии и Пастирско-богословскиятъ институтъ, приключиха учебнитѣ занятия и дадоха своитѣ изпуски. Завършиха 134 семинаристи и 35 курсисти отъ Института. Следъ нѣколко дни ще завършатъ образованието си и мнозина студенти по богословие.

Голѣма частъ отъ завършилитѣ и тия, които ще завършатъ, вѣрваме, ще се посветятъ на клирическо служение на родната наша Църква. Като се вземе подъ внимание нуждата на Църквата и броятъ на завършилитѣ, който тая година е много по-голямъ отъ всѣка друга година, тазгодишната жетва не може да не радва. И все пакъ намираме, че и днесъ все още важатъ думитѣ на Господа Исуса Христа за жетвата и жетваритѣ — *„Жетвата е голѣма, а жетваритѣ сж малко“* (Лук. 10, 2). За-

щото, ако жетвата, за която говори Господъ и която ние тукъ разбираме, е *дѣлото Господне* — благовестие на словото Божие, душепастирствуване, душеспасение, а жетваритѣ сж *служителитѣ на Църквата* — проповѣдници и душепастистри, то трѣбва да признаемъ, че нуждата отъ свещенослужители е все още много голѣма. Не стана дума за какви да е общи работници, а за истински жетвари, добре и всестранно подготвени, въодушевени, безкористни и предани служители на Господа и Неговата св. Църква. Въ подкрепа на току-що изказаното ще приведемъ следнитѣ факти.

Всѣка година се овакантяватъ 80—90 енории, а завършватъ надъ 120 души образованието си въ нашитѣ духовни училища. Не всички, обаче, отъ завършващитѣ духовно образование приематъ духовенъ чинъ. Поради това за кандидати на овакантенитѣ енории се явяватъ лица безъ надлежното образование. И църковната управа е принудена, за съжаление, да приема и одобрява кандидатуритѣ на такива полуобразовани люде. А тѣ ще бждатъ свещеници за бждеши 25—30 години! Днесъ животътъ у насъ е отишелъ вече толкова напредъ, че за всички служения и професии се приематъ само лица съ специално образование и подготовка. Това бѣше положението до миналата година, сиречь до преди освобождаването на новитѣ земи. Днесъ то е значително по-лошо. Командированитѣ въ Добруджа свещеници сж оставили еноритѣ си, които, въ тѣхно отсъствие, едва ли могатъ да водятъ деенъ духовенъ животъ. А кандидати за новитѣ енории не се явяватъ. Или, ако се явяватъ, тѣ сж съ прогимназиално или незавършено гимназиално образование. Гръцкитѣ свещеници въ Тракия и сръбскитѣ въ Македония и Западнитѣ покрайнини трѣбва въ възможно най-скоро време да се замѣнятъ съ български. Кандидати и за тия мѣста достатъчно нѣма. Не е трудно, следователно, да си представимъ, при това положение, каква е перспективата, която се открива прелъ насъ. Да! *Жетвата е наистина голѣма, а работницитѣ малко!*

Но кои ли сж причинитѣ за това, че, въ тоя тѣй изключителенъ моментъ, при тая тѣй обилна жетва, нѣмаме достатъчно подготвени жетвари? Дали Църквата е виновна, че не се е погрижила да ги създаде? — Българската църква още преди Освобождението е чувствувала голѣма нужда отъ добре подготвени свещенослужители. И тя е положила много грижи да задоволи тая нужда. Още въ 1874 год. при Петропавловския манастиръ се открива първата българска духовна семинария, чийто ректоръ е приснопамятниятъ високопросвѣтенъ еп. Климентъ — по-сетнешенъ Търновски Митрополитъ. Следъ закриването на тая семинария се открива Самоковското богословско училище, което пѣкъ се премѣства въ София вече като Софийска духовна семинария. Къмъ края на миналия вѣкъ се открива въ Цариградъ българска духовна семинария, която следъ Балканската война се премѣства въ Пловдивъ. Откриватъ се и нѣколко свещенически училища — въ Одринъ, Скопие, Бачковския и Черепишкия манастиръ, Богословскиятъ ф-тъ въ София и, напоследъкъ — Пастирско-богословскиятъ институтъ при Черепишкия манастиръ. Предназначението на всички тия училища е било — предимно или изключително, да подготвятъ свещенослужители на Българската църква. Грижи сж полагани отъ Църквата, въ кръга на нейнитѣ възможности, и за добрата и достатъчна подготовка на духовнитѣ възпитаници. Тогѣва, коя е причината, та така подготвенитѣ църковни

възпитаници, които по своя брой сж достатъчни да задоволят нуждата на Църквата отъ свещенослужители, се отклоняватъ отъ светото пастирско служение? — Причината е въ самитъ тѣхъ, въ липсата на по-голямъ идеализъмъ и църковническо съзнание, въ предпочитане на единъ животъ, лишенъ отъ тежести и ограничения, въ търсене по-голяма изгода и лична полза. Нѣкои, за свое оправдание, посочватъ като прѣчка за приемане на духовенъ санъ съзнанието за лично недостойнство предъ отговорното, високо и свето пастирско служение. Та кой ли е достойниятъ. „Аще беззаконя наша назритъ Господь, кто постоитъ?“ (Пс. 129, 3) Предѣлтъ на нашето лично недостойнство свършва тамъ, гдето съзнанието за това недостойнство се препобеждава отъ ревността ни да служимъ Господу. А ревността за пастирско служение, като всѣко чувство, може да се подсилва, а може и съвсемъ да загасне. И едното и другото най-често отъ самитъ насъ зависи.

Мнозина отъ свършилитъ духовна семинария като стипендианти (собствено — родителитѣ имъ) сж подали нотариално завѣрени задължителни, че следъ завършването си, до 27 год. възраст, ще приематъ духовенъ чинъ. Голѣма частъ, обаче, отъ тѣхъ сж минали вече тая възраст, не сж изпълнили даденото обещание, а като че ли и нѣматъ намѣрение нѣкога да го изпълнятъ. Намѣрили служба по църковното или държавното ведомство, тѣ предпочитатъ да останатъ на тая служба, отколкото да подпомогнатъ Църквата въ моменти като сегашния, когато нуждата отъ свещенослужители е толкова голѣма. Това е своего рода измѣна по отношение на Църквата. Тукъ не става дума за случаи, когато има наистина основателни и уважителни причини, които сж прѣчка да се изпълни даденото обещание, като напр. — смъртъ на съпруга, придобита впоследствие инвалидность и други подобни. И ако само тия духовни наши възпитаници — стипендианти, дали задължителни, но не станали духовни лица — приематъ духовенъ санъ, нуждата на Църквата отъ свещеници значително би се задоволила.

И въ тия дни, когато българитѣ отъ Македония, Тракия, Моравско и Добруджа чакатъ и жадуватъ за родно духовенство, повелителенъ дългъ на всички духовни възпитаници-миряни е часъ по-скоро да се отзоватъ на призива на родната наша Църква и да приематъ съ радостъ и готовность подвига на свещенослужението — най-възвишеното и най-светото отъ всички други служения. Въ тия дни Господь Богъ промислително даде повече работници за Неговата нива. Нашата молитва трѣбва да бжде — дано всички тѣ до единъ станатъ жетвари!

„Жетвата е голѣма, а работницитѣ сж малко; затова молете Господаря на жетвата да изпрати работници на жетвата Си!“ (Лук. 10:2). Дано бжде!

Архим. Николай.

Колкото повече познавашъ себе си, толкова по-малко ще осждашъ другитѣ.

Повече обичамъ тогава, който защитава истината съ добродетели, отколкото оногава, който я защитава само съ доказателства.

Иде новъ день.

Войната, особено следъ осложнението ѝ впоследствъ, отива къмъ своя завършекъ. Все повече и повече се вижда нейниятъ край. Той не може да не бжде провалянето на единъ свѣтовенъ редъ на насилие, на безправие, на несправедливостъ между народи и човѣци. Англия, която представляваше стария редъ на нѣщата до сега, загуби всички военни състезания. Жизненитѣ народи, които се борятъ за новъ редъ, за по-голяма справедливостъ и правда, ще победятъ. Победата се вижда. Човѣчеството ще се освободи отъ групи плутократи, за да възтържествуватъ народитѣ.

Надъ окжпаната отъ изобилна кръвъ земя ще цѣфне новъ изобиленъ и соченъ животъ. Подъ развалинитѣ на градове и села ще изникнатъ нови слънчеви градове и села, огрѣни отъ радостъ и надежда. Въ свѣта, следъ хаоса на войната, ще се понесе съзвучието на надежда и вѣра въ доброто. Хората ще се отдадатъ съ ентузиазъмъ въ изграждане на новото общежитие, което ще бжде споено съ любовта и довѣрието. Държавата ще стане, наистина, голѣмото семейство на народитѣ. Едно увеличено съзнание за общность между всички членове на голѣмото семейство ще се роди. Касти и класи, съсловия и групи ще изчезнатъ въ името на великото народно семейство.

Азъ вѣрвамъ, че следъ толкова вѣкове, най-после, ще се озари напълно човѣшката душа отъ истинитѣ на Богочовѣка Исуса Христа. И ще настѣпи истинското възраждане на свѣта: и духовно и материално. Двата принципа ще се развиватъ паралелно и ще се стигне до висша хармония. Тогава животътъ ще бжде приятенъ, човѣкътъ доволенъ, защото той не ще робува, а трудътъ ще бжде радостъ и наслада, почивката му пѣкъ — дирене на най-съвършенитѣ истини. Науката и изкуството ще насочатъ човѣка къмъ висинитѣ. Тѣ ще ги доближатъ до Източника на безкрайното познание. Науката ще служи за доброто на човѣка, за победи надъ материални сили.

Религията ще бжде служба и поклонение на Бога. Тя ще облагороди и възвиси нашата оскждна днесъ нравственность. Злобата, завистьта, подлостьта и лицемерieto и други още толкова низки качества не ще могатъ да се проявятъ, когато богатството и властьта ще изгубятъ блѣсъкъ. Когато трудътъ и неговитѣ блага станатъ достѣпни за всички, нѣма да има нужда отъ най-низкитѣ чувства, за да се доближимъ до тѣхъ. Властьта не ще бжде за кариеристи, а за хората, които иматъ способности, които сж проявили дарования. Защото властьта нѣма да значи блага, а трудъ и промишление за цѣлото, за народа.

Новиятъ свѣтъ като майска зора изгрѣва надъ страдаща Европа. Христосъ иде, за да установи царството на Духа, подчинението на материалното подъ духовното. Материалното ще е срѣдство, а не цель; духовното пѣкъ ще стане цель. Така човѣкътъ ще събуди божественото въ себе си и, като мждритѣ деви, ще посрещне и послужи на Младоженеца. А Него чака душата ни, Него копие да срещне. Свѣтътъ на враждата, на низкитѣ страсти трѣбва да изчезне, за да дойде чистотата, любовта и правдата.

Победата идва. Сега се върши сждътъ. Свѣтътъ жестоко е сжденъ и наказанието му се извършва, за да се създаде правда и справедливостъ, за да бжде победено вѣчното зло, човѣшкото нещастие, да се изсушатъ сълзитѣ и престанатъ проклятията.

Да бждемъ бодри и мждри, за да проумѣемъ смисъла на събитията, които ставатъ, и неизбѣжното, което иде. Нека въ нашитѣ страдания се роди мждростьта, която ще изтъкне смисъла на нѣщата. Отива

си стариятъ пороченъ редъ, който вѣкове хвърляше народи противъ народи и класи противъ класи и така пролѣ потоци невинна човѣшка кръвъ. Ако злото би продължило съществуването си, животътъ ще стане още по-тежъкъ, радостта би изчезнала, а неправдитѣ биха изгасили и последната искра на божественото пламъче.

Нѣма празно пространство въ свѣта, но не може и безъ хармония. Ако природнитѣ сили не сж уравнивесени и хармонично съчетани, свѣтътъ би билъ хаосъ. Ако въ свѣта не се установи редътъ на повече справедливостъ, повече правда, той би станалъ още по-хаотиченъ. Човѣкътъ се отличава отъ животнитѣ съ това, че безспирно търси съвършенство, стреми се къмъ него и го осъществява. Недоволството му дава импулсъ за промѣна на едно неестествено състояние въ по-добро.

Ние стоимъ на прага на утрешното. То иде неудържимо и ние, завладяни отъ надеждата, чакаме. Вѣрваме въ прогреса. Той ще ни донесе осъществяване на мечтата за братство, свобода и равенство. Ще събуди жаждата за животъ, ще обнови дълбоко нашия кратъкъ земенъ животъ да бжде изпълненъ съ дълбоки идеали и съ смисълъ. Прогресътъ ще промѣни нравствения ни обликъ, ще ни доближи до Бога, та да се почувствуваме доволни деца на своя небесенъ Баща.

Войната ще свърши. Тя ще донесе стопански и социални преобразования. Тя ще унищожи, наредъ съ политическиятъ неправди, и неправдитѣ отъ социаленъ и икономически порядъкъ. И ще настѣпи съ това и часътъ за духовния градежъ: нова мисълъ, нова душа. Земното ще престане да ни занимава, а ще работимъ и действуваме за духовния напредъкъ, за царството Божие на земята.

Нека мислимъ и работимъ за утрешния день на пълното спасение на човѣчеството отъ твърде несвършения човѣшки порядъкъ и устройство. Да мислимъ за Христовата любовъ, която трѣбва да бжде циментътъ на утрешния день. Така приготвени, новиятъ день ще бжде чаканъ, ще бжде день жадуванъ за истински миръ и справедливостъ.

Н.

Обединенъ народъ, обединени народни сили.

Богъ, въ Своята прещедра благодать, удостои съ сполука вѣковния и упоритъ стремежъ на българския народъ да се обедини подъ единъ държавенъ скиптъръ, та да остане подъ негова закрила за вѣкове.

Това, що стана въ нашата земя презъ таягодишнитѣ свѣтли Великденски дни, тъй дълбоко се отекна въ народната душа, че вече трети месецъ народната радостъ още не стихва напълно, нито спиратъ пжтешественици отъ старитѣ държавни предѣли да отиватъ въ освободенитѣ родни кжтове, за да изпитатъ и почувствуватъ живо народната радостъ, както и да се преклонятъ предъ коравината и жилавостта на озаренитѣ отъ свободата родни братя, запазили своя народенъ духъ презъ четвъртвѣковно почти подло и недостойно чуждо владичество.

Това, що преживѣва презъ тия дни българскиятъ народъ, не е мимолетно настроение, нито е шумна изява на неочаквано и ненадейно тържество на народни възделения.

Плиткитѣ чувствувания не сж свойствени на нашия народъ. Въ своята народна мдростъ той ни е оста-

вилъ поуката: „Видишъ зло, не се плаши; видишъ добро, не се радвай!“

Би се измамилъ човѣкъ, ако би поискалъ въ тия думи да види израза на нѣкаква безчувственостъ. Това, що засѣга българина, той го чувствува дълбоко, но не е склоненъ да го изразява навънъ, поглъща го въ себе си, така да се рече. А сега той изрази своята всенародна радостъ по свободата, която огрѣ скжпи кжтове отъ благодатната му земя.

И причинитѣ на така шумно изразената народна радостъ сж по-дълбоки и отъ по-сложно естество. Народътъ ни почувствува нужда да изрази своята признателностъ къмъ витязитѣ отъ воинството на Великия Райхъ и на топлосърдечна Италия, които дойдоха въ нашата земя, та помогнаха да се постигне вѣковно народно възделение. А когато е да се отплати за доброто, що му сж принесли, народътъ ни сѣкашъ напуша своята привична сдържаностъ. А и това душевно състояние не е случайно за народа ни; то се наслоявало въ народната душа презъ вѣковетѣ на неговото досегашно съществуване. И това искаме въ следващитѣ редове да се опитаме да изложимъ.

* * *

Преди седемстотинъ и нѣщо години, презъ царуването на великия благовѣренъ и благочестивъ царъ Иванъ Асенъ II (1218—1241), българскиятъ народъ билъ обединенъ подъ единъ държавенъ скиптъръ. Вѣкове преди това той бѣ живѣлъ подъ закрилната сѣнка на родната Църква, бѣ черпилъ отъ нейнитѣ молитви нравствена мощъ, та духовното единство, което го споявало въ една здрава народностна общностъ, било за него броня, която го запазила невредимъ презъ годинитѣ на византийското владичество.

Толкова здраво българитѣ държали за езика си, щото охридскитѣ архиепископи, избирани повече отъ грѣцка народностъ, трѣбвало да научатъ българския езикъ, за да могатъ да се сношаватъ съ паството.

Въпрѣки дветѣ несполучили възстания въ 1040 и 1073 год., българитѣ не се чувствували поробени подъ византийското владичество. Въ Църквата билъ запазенъ българскиятъ езикъ, смирени люде работѣли съ перото да поддържатъ българската писменостъ, народътъ страдалъ отъ тежки данъци и отъ обирничеството на държавнитѣ служители, но народниятъ духъ билъ бодъръ, духовното единство се крепѣло здраво отъ привързаността на народа къмъ праотеческата вѣра, къмъ родния езикъ и роднитѣ писмена.

Ето колко старо и колко здраво е било народното единение. Отъ великото царуване на Ивана Асена II и до наши дни народътъ отъ Мизия, Тракия и Македония се е чувствувалъ винаги духовно обединенъ. Тежкитѣ изпитания, които сполетявали него и земята му, още повече сж го сплотявали около светата родна Църква, която никога не е бивала смирена носителка на чуждъ духовенъ яремъ. Вѣрна пазителка на славното народно минало и на народното предание, подъ нейния светъ покривъ народътъ се е чувствувалъ обединенъ и окрилянъ съ надеждата за честита бжднина. Затова той е живѣлъ всѣкога съ мисълта за народно единение. И когато е бивала повикванъ да се бори за свободата на цѣлокупната българска земя, народътъ е трѣгвалъ като единъ човѣкъ, летѣлъ отъ победа на победа, макаръ и да е зналъ, че обикалятъ земята му зли врагове, които, докато могатъ, все ще му прѣчатъ да се види свободенъ и обединенъ въ вѣковната своя земя. И този стремежъ за народна свобода и народно единение е старъ съ вѣкове, той е вживѣнъ въ неговата човѣшка и народностна сѣщина. И ето тия дни този вѣковенъ народенъ стремежъ се осъществи доста широко съ помощта на две велики приятелски воинства.

Наистина, устието на Марица и Мидия на Черно-море не сж въ нашата земя, Драчъ и Елбасанъ не сж сжщо въ предѣлитъ на обединеното Царство, но отъ светия Охридъ до Адрия е единъ хвърлей пжтъ, който леко ще се минава презъ земята на приятелитъ албанци. Но Черно-море и Бълмориеото миятъ роднитъ брѣгове, родната речъ свободна вече се носи по Македония и свободна Тракия. Народътъ въ своя здравъ народенъ усѣтъ прие това велико събитие като блага вестъ отъ Бога-закрилникъ на правдата за нови честити бждни дни.

* * *

А отъ тукъ, мислимъ ние, започва дългътъ на обединения народъ. Онова, що остава да се довършва за пълно обединение на земя и народъ, нека почака благовремието. За него предстои да се готвимъ повече съ духовни оржия. Обединенитъ народни сили трѣбва да се впрегнатъ въ упоритъ зиждителенъ трудъ. За нѣкоя и друга година въ Македония и Тракия трѣбва да настѣпятъ благоденствени дни, несмушавани отъ вжтрешни крамоли. Това е Божия повеля, която трѣбва да се изпълни съ общонародни сили. Народътъ обладава дарования и сили да даде благоденствие на свободното си огнище. Дано ония, които го поведатъ въ този зиждителенъ подвигъ, проумѣятъ душата му, та съ Бога напредъ го водятъ къмъ траенъ духовенъ и вещественъ възходъ...

Н. Хр. Петлешковъ.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Еретицитъ.

Отъ св. Кирилъ Иерусалимски.

Порокътъ подражава на добродетелта, и плѣвелитъ се опитватъ да се наричатъ пшеница — и по видъ тѣ се оприличаватъ на пшеницата, обаче, по вкусъ се изобличаватъ отъ онѣзи, които умѣятъ да ги различаватъ. И дяволътъ се преобразява въ свѣтълъ ангелъ, не за да се върне тамъ, дето е билъ, а за да обложи съ мрака на слѣпотата онѣзи, които водятъ равноангелски животъ, и да ги въведе въ заразата на безвѣрието. Много вълци ходятъ въ овчи кожи — кожата имъ сж овчи, но не и копитата и жбитъ! Нѣщо повече — бидейки облѣчени съ кожа на кротки животни и измамвайки съ външность незлобивитъ души, тѣ изпускатъ изъ жбитъ си тлѣтворната отрова на нечестиеото. По тази причина нуждни нисж божествена благодать, трезвенъ умъ и зорки очи, та, ядейки плѣвели за пшеница, да не претърпимъ нѣкаква вреда; и приемайки вълка за овца, да не му станемъ плячка; и считайки пагубния дяволъ за благодотворенъ ангелъ, да не бждемъ погълнати отъ него, защото Писанието казва: „Дяволътъ като рикащъ лѣвъ обикаля и търси кого да глѣтне“ (1 Петр. 5, 8). За това именно Църквата напомня, затова се чете Светото Писание, затова се предлагатъ проповѣди.

За благочестивъ животъ сж нуждни две нѣща: благочестиви догми и добри дѣла — и догмитъ безъ добри дѣла не сж благоугодни Богу; и дѣлата, извършвани безъ благочестивитъ догми, не се приематъ отъ Бога. Каква полза добре да знаешъ догмитъ и въ сжщото време срамно да блудствуващъ?! Сжщо така — каква полза да бждешъ напълно цѣломждренъ и въ сжщото време нечестиво да хулишъ?! По тази причина голѣма придобивка е да изучишъ догмитъ, но потрѣбна е за целта трезвена душа, защо-

то множество сж онѣзи, които увличатъ съ философия и праздна измама. Евзичницитъ увличатъ съ сладкоречието си, защото приличатъ на чужда жена, отъ устата на която тече медъ (Притч. 5, 3). Това сж тѣзи, които отъ обрѣзанieto, отъ детство, та до старость, поучавайки се въ Божественитъ писания и застарявайки въ невежество, измамватъ приидващитъ съ неправилно тълкувание на тѣзи Писания. Еретицитъ, съ Христовото име, съ добри и сладостни речи като медъ, въвеждатъ сърдцата на проститъ хора въ заблуда, прикривайки отровата на злочестивото си учение. За всички тѣхъ въ съвокупность Господъ говори: „Пазете се да не ви прелѣсти нѣкой“ (Мат. 24, 4).

Бѣгай отъ всѣко съблазнително влияние и не се довърявай на лукавия! Не обрѣщай внимание на звездоброенето, на птицегаданието, на баснословнитъ езически предзнаменования и предсказания, а пжкъ чародейството, вълшебството и пребеззаконното извикване на мъртви — не допускай и до слуха си! Надъ всичко презри всички еретически събрания и всячески запази душата си съ постъ, милостиня и четене на словото Божие, та съ добри дѣла и благочестиви догми да изживѣешъ останалото време въ плѣтъ и да добиешъ небесенъ вѣнецъ въ Христа — аминъ.

Отъ руски — *Ибр.*

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ

Скрититъ светини.

(Продължение отъ брой 26).

И затекоха дни, месеци, дълги години на тежка робия. Робството на тия кораби българи подъ турцитъ нѣкога имъ се струваше като нищожно. И стариятъ поробителъ гонѣше, биеше, избиваше и безчестѣше, но той никога не посегна върху най-ценното у човѣка — родния му езикъ, езика на майката. А новиятъ поробителъ съ нѣкаква сатанинска злоба преследваше родната речъ, съкровено наследство отъ древно величие. Стотици и стотици бѣха избити, заточени нѣкъде по островитъ изъ голѣмото море, а други забѣгнаха тамъ, на северъ, задъ новата позорна граница, при братя и сестри, кждето можеше свободно да се диша родния въздухъ, да се живѣе свободно подъ свѣтлината на слънцето. Останаха въ селото малцина и измежду тѣхъ Бойко. Той се надѣваше, че робията ще продължи кратко време. Но врагътъ се заседна, той господаруваше свирело дълги години. И постепенно Бойко заживѣ съ мисълта, че едва ли нѣкога ще дойдатъ онѣзи — спасителитъ отъ северъ, които, разгорѣли въ душитъ си мощта на славни дѣди, ще прогонятъ поробителя и пакъ ще звънне волно родната пѣсенъ по брѣга на морето. Само отвреме-навреме той разпалваше въ душата си вѣрата, че не напраздно е скѣталъ светинитъ въ църквата, кждето отдавна вече се отправятъ молитви на непонятенъ езикъ. Не, Богъ не ще допусне българскитъ светини вѣчно да стоятъ закрити подъ пода на храма. Но Неговата милость още не идваше. А врагътъ все по-бѣсно и по-бѣсно гнетѣше духа на поробенитъ българи. Не отъ старость, а отъ мжка, тежка сразяваща мжка, Бойко се състари, отпадна.

— Ако ще дойде свѣтлиятъ день на освобождението, запази ме, Господи, до този день, да зърна съ очитъ войницитъ — синове на моя народъ, да открия нашитъ светини въ църквата, да Ти отправя свободно молитвата си на моя езикъ въ Твоя домъ и тогава — нека загасне моятъ животъ.

Колко пжти Бойко е произнасялъ тѣзи думи, изговорени шепнешкомъ!

Той имаше двама синове — единия погубиха на втората година следъ заробването, а втория, по-големия, дигнаха една нощъ и кжде го отведоха, никой не му каза. Не изтрая Бойковата жена — залинѣ, залинѣ и единъ день душата ѝ намѣри покой, като остави Бойко самъ въ свѣта да жадува свободата и да чака свѣтлия день, когато ще откърти дѣската и ще извади скрититѣ светини. Но много — много години изтекоха. Животътъ въ остарѣлитѣ му вече жили едва тлѣеше. Той се прегърби. Почна да се бои, че не ще доживѣе до свободата. Една заранъ не стана отъ леглото, заболѣ сериозно. Добри жени отъ съседитѣ идваха и го пригледваха. Колко време лежеше Бойко, самъ той вече не помнѣше. Но упорита бѣше душата му, не напускаше изтощеното му тѣло.

Единъ день при него влѣзе Гана, жена на неговия братовъ синъ. И другъ пжтъ бѣше идвала тя, но Бойко разтвори широко очи, като я видѣ този день — Гана не бѣше сжщата, лицето ѝ се бѣ измѣнило; нѣщо свѣтло имаше въ него, очитѣ ѝ сѣкашъ пламъкъ излжчваха. Разбра Бойко, че нѣщо става съ нея и съ слабъ гласъ я запита:

— Кажи, Гано, кажи ми, какво толкова те радва въ този проклетъ робски животъ?

Гана го изгледа усмихната, весела.

— Охъ, чичо, чичо, и да ти кажа, за тебе полза никаква, не можешъ да му се радвашъ. Затова и нищо не съмъ ти казвала. А то какви работи станаха!

Сѣкашъ жичка, напоена съ електричество, се допрѣ до душицата на Бойко. Той цѣлъ потрѣпна. За мигъ предчувствие за нѣщо хубаво, свѣтло нахлу въ душата му.

— Кажи ми, Гано, какво става? — запита съ треперящъ гласъ Бойко и запрѣ дѣхъ, искаше добре да чуе всичко.

— Какво ли? Свободни сме вече! Не чу ли нощесъ гърмежитѣ? Не чу ли . . .

Но тя не можа да продължи, Бойко силно ахна, изопна се на леглото си, но въ единъ мигъ като попаренъ се дигна, седна на леглото, като се олюляваше.

— Чичо, чичо, какво ти стана? — уплашено запита Гана и прихвана презъ кръста Бойка.

— И ти казвашъ, че не мога да се радвамъ? Ти ли казвашъ това? Не знаешъ ли, че години, много години вече живѣя за този день! Тъкмо азъ трѣбва да се радвамъ най-много! Не знаешъ ти, не знаешъ, на никого не съмъ казалъ! Но вѣрно ли е?

— Вѣрно е, чичо, германцитѣ прогониха чужденцитѣ.

— Германцитѣ ли? Не сж ли нашитѣ войници?

— Германцитѣ се биха съ враговетѣ ни и ги победиха. Нали ти казвахъ, че Германия война води, страшна война! Скоро ще дойдатъ и нашитѣ войници, българскитѣ войници, чичо!

Бавно, бавно дѣсницата на Бойко се надигна, направи единъ широкъ кръстъ и безкрѣвнитѣ му почти устни прошепнаха:

— Благодаря Ти, Господи! Да бжде благословено великото Ти име за тази милость къмъ мене!

— Гано, — продължи той къмъ нея, — дано дочакамъ деня, когато ще дойдатъ нашитѣ войници, и тогава ще узнаешъ, защо тъй благодарихъ на Бога.

— Какво е то, чичо!

— Не ме питай сега, само ми кажи, когато дойдатъ нашитѣ войници. Дано, Божичко, доживѣя до този день!

И дойде този день. Изведнажъ въ изстрадалитѣ души на доскорощнитѣ роби бликна могща сила, си-

лата на българския духъ, потискана, но непобедима, когато узнаха, че идватъ българскитѣ войници. То не бѣше радостъ, а неземно тържество. Сѣкашъ самото небе се усмихваше на тѣзи клетки българи, та въ безкрайната му синина нито едно облаче не се мѣркаше.

Гана като вихъръ се втурна въ кжщата на чича си.

— Чичо, идатъ вече, чувай: нашитѣ викатъ „ура“. дошли сж вече въ селото! — издума тя задѣха и изтърча навънъ.

Бойко стаи дѣхъ. Изведнажъ червенина обагри лицето му. Почувствува, че изъ жилитѣ му протече нѣщо живително, нѣкаква сила се влѣ въ скованото му тѣло, той пое дълбоко въздухъ, изправи се и скочи отъ леглото, сѣкашъ никога не е боледувалъ, наведе се и подъ дървения креватъ извади старата тесла.

И въ най-тържественния моментъ на селския мегданъ, когато ликуващитѣ жители на селото приветстваха българскитѣ войници съ грѣмки викове, за мигъ всички затихнаха въ почуда — къмъ площада съ бързи крачки идваше болниятъ Бойко, който вече година време не можеше да върви. Вървѣше той бодро, съ едната си ржка размахваше шапката си, а съ другата стискаше теслата. Той приближи до началника на войсковото отдѣление, който го гледаше усмихнатъ, дружелюбно. Бойко съ поривъ сграбчи ржката му и я цѣлуна. Началникътъ я дрѣпна бързо, но върху нея вече се бѣха долепили горещитѣ устни на Бойко.

— Синко, идвате ли вече? За винаги ли идвате, синко?

Изговори Бойко, облѣнъ въ радостни сълзи.

— Идваме завинаги, дѣдо! — отговори началникътъ.

— Тогава ела, синко, ела въ църквата, тамъ ще ти покажа нѣщо, — и Бойко леко улови ржката на началника, който се поколеба за мигъ, но, усмихнатъ още, трѣгна следъ стареца. Трѣгнаха и много отъ офицеритѣ, между които и войсковиятъ свещеникъ, а следъ тѣхъ и много отъ жителитѣ на селото.

Влѣзоха въ храма. Бойко приближи мѣстото задъ дѣсната пѣвница, обърна се къмъ олтара, прекръсти се и високо изговори:

— Благодаря Ти, Господи! Великата радостъ ми даде и сили. Дано сж запазени светинитѣ!

И той се наведе. Замахна съ теслата, прихвана съ нея дѣската, натисна. Чу се трѣсъкъ, и дѣската се откърти. Предъ смаянитѣ погледи на присѣтстващитѣ се откриха лежащитѣ повече отъ две десетилѣтия подъ пода книги. Бойко издигна Евангелието, избърса го отъ праха, цѣлуна го и го сложи до себе си; извади кръста, антиминосъ, извади и иконата на българския покрѣстителъ.

— Запазихъ те, светецо царъ, запазихъ те отъ поругание. Всичко е запазено! — изрече съ вълнение Бойко и се обърна къмъ началника: — Когато идваха враговетѣ, асичко скрихъ тука: кръста, антиминосъ, иконата и всички наши книги. Запазихъ ги, запазихъ ги, господинъ началникъ, за днешния день. Да бжде слава на Бога!

Повече Бойко не можеше да говори. Радостта му бѣше безкрайна. Вълнението и сълзитѣ не му позволяваха да говори.

Началникътъ го изгледа удивенъ. Той изопна снага и застана мирно предъ този великъ борецъ за българското име и българската честъ.

Йорд. п. Илиевъ.

Не гледай виното какъ се червенѣе, какъ пуца искри въ чашата, какъ се гладко лѣе; отпосле то ще ухапе като змия и ще жилне като аспида (Пр. 23, 31-32).

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Предъ една бележита годишнина.

Идната седмица се навършват 26 години отъ блажената кончина на приснопамятния български Екзархъ Иосифъ. Другия денъ — недѣля — цѣлятъ български народъ ще може да се помоли за упокоение душата на тоя великъ роденъ Първоиерархъ. Цѣлокупниятъ български народъ ще се помоли, защото Македония, Тракия и Добруджа въ 1915 година само безмълвно оплакаха неговата смъртъ, като отъ всички краища изпратиха цвѣта, оросени съ сълзи, безъ сами да присъствуватъ на погребението му, безъ да могатъ въ църквитъ си публично и гласно да отправятъ молитви за него. Потисничеството въ тия поробени наши земи бѣ тѣй жестоко и непоносимо, че българинътъ тамъ отъ четвъртъ столѣтие не можеше и да се моли за своитъ бележити покойници, нито да поменува имената имъ.

А днесъ за Екзархъ Иосифа цѣлятъ български народъ свободно ще отправя молитви къмъ Бога. Особено пламенни молитви ще отправятъ Македония и Тракия, които, благодарение главно на неговитъ непрестанни грижи и денонощни трудове, бѣха постепенно освободени отъ омразното духовно иго и прибрани въ лоното на родната Църква. Цѣли 40 години — бурни и страшни — Екзархъ Иосифъ съ доблестна самоотверженостъ и висока мъдростъ гради и ръководи нашето църковно-народно дѣло въ поробенитъ земи. И ако днесъ се удивляваме на високото национално съзнание и непоколебимъ български духъ, които нашитъ братя въ Македония и Тракия запазиха подъ тежкия чуждъ яремъ, ако не намираме достатъчно думи да възхваляемъ тѣхното търпение на великомъченици и нечуваната издръжливостъ презъ последното имъ грозно двойно робство — това всичкото говори за голѣмата и историческа роля, която изигра Св. Екзархия въ просвѣтата и обединението на българския родъ, за великото дѣло на приснопамятния и именитъ свещенначалникъ Екзархъ Иосифъ, символъ на нашето духовно единство. Склопилъ очи преди 26 години съ дълбока тжга за разпокъсаното и разграбено екзархийско паство, сега успокоениятъ вече духъ на Блаженопочиналия се радва за увѣнчаване на неговото велико и свето дѣло — за пълното освобождение и обединение на българския народъ, и заедно съ всички насъ слави на небето Бога за Неговата велика милостъ къмъ нашия родъ.

Ето защо, като приемаме за безспорна истината, публично и тържествено засвидетелствуваната преди две години отъ ректора на нашия Университетъ, че *български народъ има, защото има Българска Църква*, непременно трѣбва да приемемъ за безспорно и това, че *Македония и Тракия се запазиха като български и единни съ България, защото имахме Светата Българска Екзархия, начело съ великия първосветителъ Екзархъ Иосифъ*. Туй не трѣбва да забравяме, когато другия денъ ще се помолимъ за неговата душа.

Неразривни връзки.

Сърдечната благодарностъ и признателностъ за сторено добро, изразена искрено и реално, не само въ думи, но и въ дѣла, въ готовностъ да се правятъ жертви за благодетеля, е една велика и твърде ценна добродетель. Чрезъ искрената благодарностъ за направено добро става истинско сближение и се създаватъ, както между отдѣлнитъ люде, така и между цѣли народи, най-здрави връзки, често пжти по-трайни и отъ кръвнитъ, племеннитъ връзки. Чрезъ тая добродетель, рожба на високо благородство, хората взаимно си откриватъ сърдцата и се сродяватъ.

По-миналата седмица в. „Зора“ (13 юний) събщи, че преди нѣколко дни въ градъ Търговище се било получило писмо отъ единъ германски войникъ до Благовеста Каваева, ученичка отъ IV отдѣление. Писмото било отговоръ и благодарностъ за пакетчето съ сладки, което това малко момиче подало на ранения германски войникъ въ минавалия презъ търговищенската гара лазаретенъ влакъ. Въ пакетчето детето било поставило бележка съ името си, подъ което написано на нѣмски езикъ: *„Благодаря за свободата на Македония. Азъ съмъ отъ Струга, Македония“*.

Ето съ какво трогателно писмо германскиятъ войникъ благодари на малката Благовеста:

„Мила Благовеста,

Единъ раненъ германски войникъ желае да ти благодари за пакетчето, което ти преди три недѣли подаде въ лазаретния влакъ. Заедно съ мене и много мои другари, които сега не могатъ да пишатъ, благодарятъ на твоитъ съученички отъ IV отдѣление, защото вие сте положили много трудъ, за да пригответе подаръци и да доставите голѣма радостъ на раненитъ германски войници. Въ милото отнасяне, което вие, българитъ, показате къмъ насъ, нѣмцитъ, ние открихме навсѣкжде въ вашата хубава страна едно голѣмо сърдечно приятелство къмъ нѣмския народъ и сме радостни и горди съ това. Ние се научихме да познаваме и ценимъ българитъ като единъ високо културенъ, гордъ и напредничавъ народъ, който улесни много нашето напредване презъ мартъ, особено съ своята гостоприемностъ, и който покърти и трогна насъ, раненитъ, при връщането ни, като ни отрупваше съ подаръци и доказателства на приятелство, което ние не видѣхме въ никоя друга европейска страна.

И така, това писмо отъ единъ неизвестенъ германски войникъ до едно непознато малко момиче отъ България е сжщевременно и една благодарностъ на моя народъ къмъ твоя.

Сега азъ съмъ въ военната болница на моя роденъ градъ Бременъ и се радвамъ, че имамъ случай да бжда заобиколенъ отъ своитъ домашни. Моитъ рани сж вече на оздравяване и се надѣвамъ, че следъ кратко време ще се върна при своитъ другари. Може би на връщане ще се отбия въ гр. Търговище, за да те посетя. Ти сега навѣрно много си радостна, защото твоята родина Македония е станала сега пакъ българска.

Поздравъ на тебъ и на твоитъ съученички отъ менъ и отъ всички нѣмци. Да живѣе Хитлеръ!

Бременъ, юний.

Петъръ Хеде“.

Такива мили и трогателни писма вече съ стотици и съ хиляди се изпращатъ въ България. А тѣ всички свидетелствуватъ за единъ многорадостенъ фактъ, че въ туй време, когато правителствата чрезъ пактове и разни видове договори сближаватъ и сприяеляватъ народитъ си, самитъ народи направо, безъ да знаятъ даже езицитъ си, само чрезъ езика на християнската любовъ и добротворство, чрезъ сърдечната благодарностъ и признателностъ за взаимно сторени добрини, откриватъ си скришницитъ на своитъ чисти души и богатствата на благороднитъ си сърдца, обикватъ се и се сродяватъ. Такива именно вѣчни и неразривни връзки ние, българитъ, си създаваме съ двата героични народа — германци и италианци, съ които тѣй щастливо свързахме сждбата си.

Нѣмотия и срамъ за оногова, който отхвърля учение; а оня, който пази поука, ще бжде почитанъ (Пр. 13, 19).

ИЗЪ ПЕЧАТА.

За Царь, родъ и родина.

Подъ този надсловъ списание „Духовно възраждане“ (издание на Вратчанската митрополия), броеве 5—6 отъ май—юний т. г., на уводно мѣсто печати речта на Негово Високопреосвещенство Вратчанския митрополитъ Паисий, произнесена на 15 май т. г. въ гр. Вратца, по случай патронния празникъ на мѣстната мъжка гимназия. Високопреосвещениятъ Митрополитъ, като говори за великото дѣло на св. царь Бориса, за труженичеството на неговитѣ последователи, за зигзагния исторически развой на родината, за великото обединение на отечеството, за бжднинитѣ на племето и дълга на младежта къмъ утрешния день, казва между друго и следното:

„Днесъ ние чувствуваме възкресението на великото дѣло на св. Царь Бориса. Богу бѣ угодно, следъ толкова тежки вѣкове, които преживѣхме, да въздигне въ найкритичнитѣ дни на новата ни история достоенъ вождъ на народа ни — въ лицето на нашия любимъ Царь Борисъ III, който съумѣ да запази напълно заветитѣ на св. Царь Бориса. Той възстанови и заздрави българската армия, положи грижи и даде потикъ за издигане на народната просвѣта, все по стѣпкитѣ на св. Царь Бориса, съ личенъ примѣръ и мощна подкрепа и съдействие подпомогна Църквата ни за закрепване и съживяване на вѣрата. Царьтъ е ктиторъ на много манастири и църкви и, когато има да взема важни сѣдбоносни за народа решения, обръща се съ гореща молба къмъ Бога за напѣтствие и закрила. Въ такива случаи той често е отивалъ въ Рилската св. Обитель и тамъ, предъ ковчега на народния светецъ и покровителъ, е търсилъ вдъхновение. Затова стѣпкитѣ и начинанията му бѣха благословени отъ Бога. Той преодолѣ тежки изпитания за народа и го спаси отъ най-лошото. Съ своята мъдростъ, търпение и готовностъ за жертви той води здрава политика и спечели всенародна любовъ и довѣрие у насъ и уважение и почитъ отъ всички въ чужбина. И ето, въ резултатъ на тая мъдра политика, въ деня на Възкресение Христово — изгрѣ и възкресението на цѣлокупната Родина, възкрсна въ пълното царство на св. Царь Бориса.

Ние бѣхме честити да видимъ написването на най-великитѣ страници отъ историята на третото българско царство“.

Великиятъ водачъ Адолфъ Хитлеръ.

Подъ това заглавие сжщото списание и брой ни дава статия отъ г. П. Т. Първановъ. Заглавието ясно говори за съдържанието на статията—нейниятъ предметъ е личността и дѣлото на великия германски Вождъ, като спасителъ на своя народъ, като ревнителъ за новъ свѣтовенъ редъ, като благодетелъ на българското племе и като избраникъ на Провидението, за да възстанови редъ и правда между народитѣ на земята. Тукъ даваме отъ нея откъслекъ, който прѣко засѣга водача на Германия:

„Обаче, Онзи, Който нарежда свѣтоветѣ и безъ повелята на Когото не може косъмъ да падне отъ главата на човѣка, както казва Спасителътъ Христосъ, не остави за дълго да се шири последната неправда върху нашата грѣшна земя! — И както въ миналото — изъ неизчерпаемитѣ недра на народа излѣзоха Водачи, които, чрезъ Божието прозрение, посочиха спасителния пѣтъ за народитѣ си и за цѣлото онеправдано човѣчество, така и сега — Адолфъ Хитлеръ бѣ посочения отъ Бога Водачъ и Възродителъ на Великия Германски народъ. Какъ, безъ участието на Божия Промисълъ, ще може Великиятъ Водачъ

Адолфъ Хитлеръ да поведе стомилионна Германия, която като единъ човѣкъ върви въ кракъ следъ него? — Ами какъ, безъ озаряването отъ Духа на Всевишния, този синъ на народа можа да стане такъвъ великъ дипломатъ, съвършенъ държавникъ, непогрѣшимъ стратегъ, опитенъ политикъ, ученъ законоведецъ и недостигаемъ сърдцеведецъ?!...

Великиятъ Водачъ се прояви въ всички области на многосложния днешенъ човѣшки, общественъ, държавенъ и международенъ животъ, съ необикновено съвършенство и несъмнена гениалностъ, каквито качества така всестранно не е проявявалъ никой отъ познатитѣ на човѣчеството държавници и военачалници до днесъ. И Наполеонъ бѣ великъ, и Александъръ Велики бѣ великъ, но тѣхното величие, тѣхната гениалностъ бѣ едностранчива и не така всестранна, както се проявява Адолфъ Хитлеръ! — Той, и като човѣкъ, съ своята самоотверженостъ, себеприцание, безкористностъ и морална безупречностъ — се доближава до съвършенството, което граничи съ аскетизма на древнитѣ Пророци...“

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитѣ.

— **Маронийска епархия.** На 30 май т. г. Н. Впр. Управляващиятъ Маронийската епархия Пловдивскиятъ митрополитъ Кирилъ пристигна въ гр. Ксанти и бѣ посрещнатъ тържествено отъ населението и официалнитѣ власти. Пръвъ го поздравилъ управителътъ на Бѣломорска Тракия г. Илия Кожухаровъ. Следъ това кметътъ на града му поднесе хлѣбъ и соль и му пожела успѣшна църковна работа. Отъ страна на българското население бѣха произнесени много трогателни приветствия, въ които бѣ изказана голѣмата радостъ на доскоро поробенитѣ наши сънародници.

Въ катедралната църква „Рождение на св. Иоанъ Предтеча“ Н. Впр. отслужи благодарственъ молебенъ и каза първото си архиерейско слово къмъ благочестивитѣ християни. Той припомни мжкитѣ на нашия народъ, незаслуженитѣ страдания, на които бѣ подложенъ отъ създателитѣ на мирнитѣ Парижки договори, и възхвали съ отбрани думи подвига и свѣтлото дѣло на германския народъ. „Богъ насади въ българската земя лозе и проводи свети работници отъ нашъ родъ да го работятъ и да принесатъ Нему, на Великия Пастиреначалникъ, плодетѣ на вѣрата и благочестието. Вѣкове много тукъ сж обработвали Господния Виноградъ скромни Божии служители, излѣзли отъ недрата на българския народъ. И Божието име е било славено на нашъ езикъ отъ благочестивитѣ българи. Но дойде лошо време. Въ лозето се вмъкнаха насилници и го потъпкаха. Болка изпълни цѣлата ни св. Църква. Сега отново надъ тая скѣпа наша земя изгрѣ свободата. Тя отново се прикѣтва подъ майчиното крило на св. Българска православна църква, за да цѣвти въ нея здравъ духъ на вѣра и на истинска вселенска църковност“.

Така говори Високопреосвещениятъ Архиерей, а следъ това обяви възстановяването на каноническата власть на св. Българска православна църква въ Маронийската епархия, въ която влизатъ бившитѣ епархии Ксантийска, Гюмюрджинска и Дедеагачка.

Неописуема бѣ радостъта на Ксантийскитѣ българи. Повече отъ 20 години тия корави люде сж живѣли съ надеждата, че все ще дойде день на освобождението. И Богъ не остави излѣгани надеждитѣ имъ. Голѣма частъ отъ Ксантийскитѣ българи сж отъ за-

падна Македония, главно отъ Костурско. Дълго тѣ сж страдали, много пжти по-буднитѣ сж били пращани на заточение, а и напоследъкъ пакъ сж били заточени изъ островитѣ нѣкои отъ тѣхъ.

На 1 юний, недѣля, Н. Впр. отслужи първата си архиерейска св. Литургия въ катедралната църква „Рождение на св. Иоанъ Предтеча“ и каза поучение, което бѣ изслушано съ дълбоко внимание отъ всички богомолци. Той направи посещение на нѣкои български семейства.

Следъ това въ Митрополитския домъ се състоя приемъ. Презъ следващитѣ дни Митрополитътъ непрестанно приемаше Ксантийскитѣ българи, съ които отечески разговаря по разни въпроси.

На 3 юний, деня на св. Константинъ и Елена, Архиереятъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Кирилъ и Методий“, която се намира въ българския кварталъ на града. Безчовѣчното и жестоко преследване на българитѣ пропжди стотици хиляди наши сънародници отъ Тракия. Въпрѣки това, въ тая частъ на градъ Ксанти има доста български семейства, които сж запазили непожтнатъ езика си. На нѣкои отъ тия семейства Митрополитътъ направи посещение и съ топли думи ги сърадва заради честитата сждба на цѣлия нашъ народъ.

На 4 юний митрополитъ Кирилъ отпжтува за гр. Дедеагачъ. На 10 часѣтъ сутринята той биде посрещнатъ тържествено отъ Дедеагачкитѣ християни, начело съ официалнитѣ власти. Приветствуванъ бѣ отъ кмета на града и отъ представители на българското население, а български девойки му поднесоха повече отъ тридесетъ букети. Отъ мѣстото на посрещането, въ центъра на града, до катедралната църква „Св. Николай“ бѣ образувано шествие. Въ църква Негово Високопреосвещенство отслужи благодарственъ молебенъ и произнесе слово. Българското население, твърде много измжчвано въ продължение на 20 години, слушаше словото на Архиерея съ сълзи на очи. Беднитѣ наши братя! Тѣ не знаеха, какъ да се нараватъ на това първо посещение на български архиерей следъ толкова мжченически години.

Следъ това въ Митрополитския домъ се състоя приемъ, а въ 1 часѣтъ бѣ сложена народна трапеза въ единъ пространенъ салонъ. Освенъ представители на нашитѣ официални власти, присжтствуваха представители и на германската войска. Казаха се хубави речи, на които Н. Впр. отговори съ съдържателно слово.

Високопреосвещениятъ Архиерей посети нѣкои български семейства и имъ предаде благословение. Дедеагачкитѣ българи, повечето Еникьойци, сж неизказано щастливи и съ сълзи на умиление даватъ избликъ на радостта си. Така, напр., въ единъ домъ, едва чува сърадванията на Владиката, и сълзи сподавиха думитѣ, съ които искаха да благодарятъ. Единъ възвишенъ моментъ, въ който сърдцата казаха всичко, а по ланититѣ на гости и домакини потекоха топли сълзи. Свети и чисти сълзи!

Дедеагачкитѣ българи още чакатъ свои близки, заточени изъ островитѣ. Дано всички се завърнатъ здрави и живи, за да бжде пълна радостта на нашитѣ изстрадали братя.

На 8 с. м., Св. Петдесетница, Н. Впр. отслужи св. Литургия въ катедралната църква и каза поучение. На св. служба присжтствуваха и групата народни представители, които предприеха обиколка изъ новоосвободенитѣ земи, за да проучатъ положението и нуждитѣ на населението. Следъ отпустъ църква, въ Митрополитския домъ тѣ останаха на разговоръ съ Високопреосвещения Архиерей.

На 9 с. м., Св. Духъ, Митрополитътъ служи св. Литургия въ църквата „Св. Иоанъ Рилски“ въ градъ Ксанти. Иконата на светия нашъ Рилски Чудотворецъ е пакъ на мѣстото си на св. иконостасъ, следъ като две десетилѣтия е стояла скрита.

Постепенно Негово Високопреосвещенство устроива Маронийската епархия, за църковно-правовия и административенъ животъ на която не може да се каже, че е билъ на прилична висота. Църквата тукъ е била далечъ отъ изискванията на днешното време. Въ всички посоки на църковния животъ е царѣла изостаналост и назадничавостъ. Сякашъ новото време не е упражнило никакво положително въздействие върху църковния животъ, за да го привидгне и активизира.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

СЖДЕБНО ОТДѢЛЕНИЕ.

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на *деветото* сждебно заседание на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1941 година ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

IX сжд. заседание — 28. VI. 1941.

1) в. ч. пр. № 23/40 на Георги Д. Арнаудовъ, отъ София и Димитрина Стоянова, отъ Бугасъ.

2) в. бр. д. № 222/40 на Павелъ и Дона Тодорова, отъ София.

3) в. бр. д. № 258/40 на Пенка М. Арнаудова и Александъръ Каракашевъ, отъ София.

4) в. бр. д. № 298/40 на Надежда Н. Трифонова и Иванъ Мановъ Гаговъ, отъ София.

5) в. бр. д. № 43/41 на Любенъ Димитровъ Пауновъ и Стаматка Г. Калудова, отъ София.

6) в. бр. д. № 10/41 на Илия М. Мангелинъ, отъ с. Мокрешъ, Ломско и Садевка К. Кирова, отъ Душлиница, с. о.

7) в. бр. д. № 117/41 на Мария Засомова Атанасова и Лазаръ Ив. Шехеровъ, отъ Етрополе.

8) в. бр. д. № 118/41 на Драгана К. Георгиева, отъ Пловдивъ и Димитъръ Атанасовъ, отъ Харманлий.

9) в. бр. д. № 119/41 на Георги Тодоровъ Дичевъ и Вѣра Ст. Панайотова отъ София.

Забележка I. Ако горното заседание не се състои на опредѣлената дата, или не се разгледатъ всички дѣла, отлагатъ се за следващето по редъ заседание.

Забележка II. Всички дѣла, които постжпятъ въ Св. Синодъ до 28 т. м., ще бждатъ насрочени за разглеждане за 2 юлий т. г.

Забележка III. Всички дѣла, които постжпятъ въ Св. Синодъ до 2 юлий т. г., ще бждатъ насрочени за разглеждане за 5 юлий т. г.

Справкитѣ за тѣзи насрочвания се правятъ въ канцеларията на сждебното отдѣление въ Св. Синодъ, кждето има и обява за това на черната дъска.

По-добре ястие отъ зеленчукъ, и съ него любовь, нежели угоенъ волъ, и съ него омраза (Пр. 15, 17).

Бѣхъ младъ, вече остарѣхъ, и не видѣхъ изоставенъ праведникъ, нито потомцитѣ му хлѣбъ да просятъ (Псал. 36, 25).

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

Н. Величество Царътъ се завърна отъ чужбина.

— Започна емитирането на вътрешния двумиларденъ заемъ. Заслужава да се отбележи, че се записватъ по-голъми суми отъ очакванитъ.

— Образува се хърватско-българско дружество за сближение.

— Приготвени сж допълнителнитъ бюджетопроекти за новоприсъединенитъ български земи. Предстоящо е свикването на Народното събрание да ги гласува.

Турция подписа пактъ за приятелство съ Германия. Едновременно съ това се размъниха взаимно лични писма между председателя Инъню и Хитлеръ. Подписването на тоя пактъ направи силно впечатление въ Америка и Англия. Следъ подписването на пакта започнаха преговори за нова търговска спогодба съ Германия и Италия. Пактътъ се посрещна съ облекчение въ Турция.

Гръцкото правителство на Цолакоглу прие окупацията на гръцкия полуостровъ отъ италиански войски и благодарни за прагеното отъ Мусолини млъко за гръцкитъ деца.

Германия влѣзе въ война съ Русия поради подозрителното държане на Русия съ Англия и поради трупането на войски на германската граница. Заедно съ Германия воюватъ Финландия и Ромъния. Фюрерътъ отправи манифестъ къмъ германския народъ и войски.

Италия сжщо обяви война на Русия.

Английското правителство следъ голѣмия си неуспѣхъ въ Либия, гдѣто англичанитъ почнаха офанзива и претърпѣха поражение, и следъ засиленото потопяване на английски параходи, е зле атакувано въ парламента и се иска образуването на воененъ кабинетъ. Говори се вече за смѣната на нѣкои министри. Най-тежко е атакуванъ Идънъ поради турско-германския договоръ. Чърчилъ е отказалъ да обясни причинитъ на поражението.

— Югославскиятъ кралъ Петъръ съ Симовичъ, Ниничъ и др. е пристигналъ въ Англия.

— Борбата въ Иракъ се води партизански.

Френското правителство подаде още единъ протестъ до английското правителство по поводъ войната въ Сирия. Борбитъ въ Сирия между французи и англичани се водятъ упорито. Французитъ на нѣкои мѣста иматъ успѣхъ, на други пазятъ позициитъ си, а на фронта Дамаскъ отстъпиха, за да се избѣгне разрушението на тоя античенъ градъ

Америка задържа подъ знамената националната гвардия и предупреди моряцитъ отъ запаса да бждатъ готови за повикване. Рузвелтъ взема всички мѣрки за да ускори американската намѣса въ полза на Англия. Създаватъ се американски военни бази въ Гренландия и Исландия, за да може транспортътъ за Англия да минава край тия бази. Рузвелтъ отправи послание до американския парламентъ по поводъ потопяването на американския корабъ Робенъ Муръ, пренасящъ военни материали за Англия.

— Рузвелтъ събщи на Германия и Италия, че закрива тѣхнитъ консулства въ С. Щати. Едновременно съ това премагна фашисткитъ и национ.-социалистически организации на германски и италиански поданици. Въ отговоръ на тая постѣпка на Америка прибѣгнаха до сжщата мѣрка Германия и Италия, закривайки консулствата на Америка и американскитъ пѣтни бюра.

— Борбата противъ намѣсата на Америка продължава да се води отъ Линдберга, а едновременно съ нея

продължаватъ стачкитъ, въпрѣки правата, които доби Рузвелтъ за борба съ стачкитъ.

Словакия сжсжа дипломатическитъ сношения съ Русия.

Войната. Следъ голѣмитъ боеве при Солумъ, де-то англичанитъ бѣха бити, германскитъ въздушни сили продължиха нападенията на английскитъ бази и съсрѣдоточавания около Солумъ. На четири пѣти нападнаха Александрия. Нападнаха и английскитъ градове Суатомптонъ и др. Англичанитъ засилиха нападенията си надъ Германия и окупираниитъ земи, но въ въздушнитъ боеве загубиха много летала. По море много английски кораби бѣха потопени.

Къмъ Русия се водятъ силни въздушни нападения и сухопѣтни боеве по цѣлия фронтъ.

І. У насъ.

Приветствени телеграми, размѣнени между Царя и Намѣстникъ-председателя на Св. Синодъ по случай рождения день на Престононаследника князь Симеонъ.

Негово Високопреосвещенство митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ.

Царицата и азъ благодаримъ вседушевно на Ваше Високопреосвещенство и на Св. Синодъ за честиткитъ и отеческитъ благословии и пожелания, които ни изказвате за рождения день на сина ни, когото усърдно препоръчваме на светителскитъ Ваши и на светата Църква молитви.

Царътъ.

*Негово Величество Борисъ III,
Царъ на българитъ,
София—Двореца.*

Отъ страна на Св. Синодъ и отъ наше име поднасяме на Ваши Величества и на Негово Царско Височество Симеона, князь Търновски, най-сърдечни честитки съ отечески благословии и благопожелания по случай рождения му день. На тоя свѣтълъ и великъ за българския народъ день светата ни Църква усърдно възнася благодарствени молитви и моления къмъ Всеподателя Бога да крепи Той и благодатно да отрасти вселюбимия Престононаследникъ на обединена България, за да подпомага и продължи впоследствие все тѣй умѣло и успѣшно царскитъ грижи на своя августейши Баща за величието и благоденствието на България.

*Намѣстникъ-председ. на Св. Синодъ:
† Видинский Неофитъ.*

Благодарностъ до Св. Синодъ отъ Водача на италианския народъ. Въ Св. Синодъ се получи следното писмо отъ италианския пълномо-

шенъ министъръ въ България графъ Маджистрати.

До Негово Високопреосвященство Видинския митрополитъ г. Неофитъ — Св. Синодъ, София.
Ваше Високопреосвященство,

Получихъ приятното поръчение да предамъ на Ваше Високопреосвященство израза на особеното задоволство на Дуче за отправенитъ му чувства на уважение, на които станахъ гълкувателъ следъ любезното Ви посещение.

Дуче особено оцени израза на признателностъ къмъ войската и къмъ италианския народъ и благородния жестъ, направенъ отъ Св. Синодъ на България съ значителния даръ въ полза на италианскитъ войници.

Като Ви моля да направите достойние на всички членове на Св. Синодъ благодарността на Дуче, приятно ми е да използвамъ тоя случай, за да повторя, Ваше Високопреосвященство, чувствата си на висока почитъ.

Маджистрати.

Панихида за починали Архiereи. На 22 т. м., следъ Божествената литургия, въ синодалния параклисъ „Св. Царь Борисъ“, по случай годишнина отъ смъртта на блаженопочиналитъ архiereи: Мелетий Софийски, Кирилъ Видински, Партений Софийски, Климентъ Вратчански и Варлаамъ Левкийски—се отслужи панихида отъ всички пребиваващи въ столицата Митрополити, начело съ Негово Високопреосвященство Видинския митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ.

Любородни пожертвования. Родолубивиятъ българинъ Захари Господиновъ отъ с. Гулянци, Никополско, по случай годишното утро на ученицитъ въ с. Гавренъ, е направилъ за поощрение на вѣра, просвѣта и родолубие следнитъ дарения: въ спестовни книжки по 500 лв. по на единъ ученикъ отъ всички класове и отдѣления, които сж показали най-добъръ успѣхъ и поведение и сж му представени отъ учителскитъ съвети. Сумата възлиза на 7,500 лева. Сжщиятъ, при препълненъ салонъ отъ селяни, направилъ следната тържествена декларация: идущата учебна година ще подари по 500 лв. на ученикъ и още 1000 лв. на ученикъ, който никакъ не е отжтствувалъ измежду получателитъ премията отъ по 500 лв. За училищата подарилъ едно копринено знаме, два радио-апарати за дветъ училища, 2000 лв. за учебници на беднитъ ученици, 2000 лв. за купуване книги на читалището, 10,000 лв. на църквата, на ученическата трапезария 500 хлѣба и продукти на обща сума около 6,000 лв. Подарилъ и сумата 20,000 лв. за образуване фондъ „Захари Господиновъ“, отъ лихвитъ на който да се подпомагатъ беднитъ ученици при училищата въ селото. Отжпилъ безплатно на училищното настоятелство кжща, павилионъ, сушилни, курници, кочини, бетонирани кладенци, направени съ негови срѣдства въ училищна нива.

Другъ любородецъ, Никола Георгиевъ Тасинъ, (отъ гр. Бѣлоградчикъ), който преди една година подарилъ 300,000 лева за постройка на ново училище на гара Орѣшець, Бѣлоградчишко, тая година направилъ голѣмо дарение отъ 100,000 лева за постройка на нова църква на гара Орѣшець.

II. Въ чужбина.

Еладската църква. *Вѣрно ли е, че тя прави постъпки за съединение съ Католическата църква?* Понеже Гърция, поради войната, отдавна нѣма пощенски връзки съ никоа държава, нищо точно не се знае и за положението на Православната църква въ тая страна. Но ето, на 18 т. м., отъ Ватиканъ бѣ пусната телеграма, въ която изрично се говорѣше, че

сегашното положение въ Гърция се следѣло внимателно отъ ватиканскитъ срѣди, и се вѣрвало, че положението било благоприятно за включване на националната грѣцка църква въ лоното на Католическата църква. Монсиньоръ Филипуци, апостолически делегатъ въ Солунъ и атински архиепископъ, билъ получилъ нареждане да влѣзе въ връзка съ ръководителитъ на Еладската църква за започване на преговори, съ цель да се премахне разцеплението между Грѣцката и Римската църкви.

Едва ли е вѣрна тая ватиканска новина. Ватиканскитъ срѣди, наистина, силно желаятъ включването и на Грѣцката и на други православни църкви въ лоното на Католическата, но где е благоприятното положение за това? Ватикантъ съ нищо не може да помогне на разгромена Гърция. Срещу какви национални облаги грѣцитъ биха се съгласили да прибѣгнатъ до унията?

Въ Германия. *Наградени съ Желѣзния кръстъ германски свещеници.* Отъ Берлинъ съобщаватъ, че 1100 протестантски пастори сж били наградени презъ тази война съ Желѣзния кръстъ II ст., 329 — съ Желѣзния кръстъ I ст. и други 710 получили разни награди. Освенъ това, 48 духовни лица-католици, които въ началото на войната се били записали като доброволци за санитарни служби, били сжщо така наградени съ Желѣзния кръстъ II степенъ. Наградени били съ Кръста за военна заслуга и католически монахини за усърдната имъ служба като милосърдни сестри.

Въ Америка. *Протестантскитъ пастори въ Щатитъ противъ войната.* Телеграма отъ Ню-Йоркъ съобщава, че хиляди протестантски пастори отъ всички щати излѣзли съ нова декларация, въ която повторно заявили, че сж непоколебимо решили да се съпротивляватъ срещу застрашителнитъ военни приготовления, които извършватъ Съединенитъ щати за една открита намѣса въ войната и въ работитъ на Европа. Въ декларацията се подчертавало, че длгътъ на пасторитъ е не да благославятъ войната, но на всѣка цена да я осуетятъ.

Обявление № 341. Изгубенитъ кръщелни свидетелства на Яна Симонова Георгиева, Вълчо Димитровъ Вълчевъ, Мильона Тодорова Стаматова, Станка Георгиева Шопова, Вѣрка Петкова Праматарова, Анастасия Костадинова Николова, Мария Жекова Будурова, Стоянъ Георгиевъ Яновъ — всички отъ гр. Малко-Търново, да се считатъ невалидни. Издадени имъ сж дубликати.

гр. Малко-Търново, 12 юний 1941 г.
1—89—1 Архьер. намѣст. *Прот. Ст. Шапенко.*

Църковно настоятелство — с. Странско, Чирпанска околия.

Обявление № 27. Обявява се на интересувашитъ се, че на 15 день отъ обнародването на настоящето, ще се произведе търгъ съ тайно малонаддаване, за отдаване на предприемачъ извършването на основенъ ремонтъ на храма и постройката на нова камбанария.

Приблизителната стойностъ на предприятието възлиза на 115,000 лева.

Залогътъ за правоучастие въ търга е 5⁰/₀.

Законътъ на Б. О. П. е задължителенъ за предприемача.

Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ всѣки прижтственъ день въ канцеларията на Църковното настоятелство.

с. Странско, 9 юний 1941 година.

1—91—1 *Отъ Църковното настоятелство.*

Гл. редакторъ Хр. Поповъ